

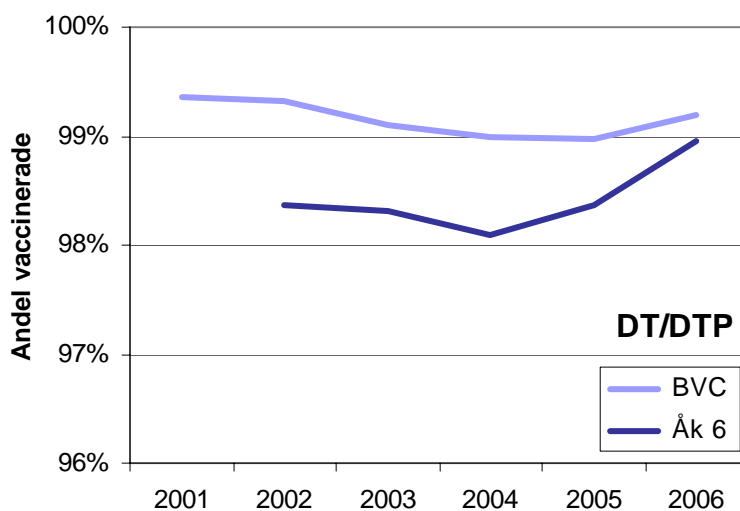
Nr 4 – 2006

Innehåll

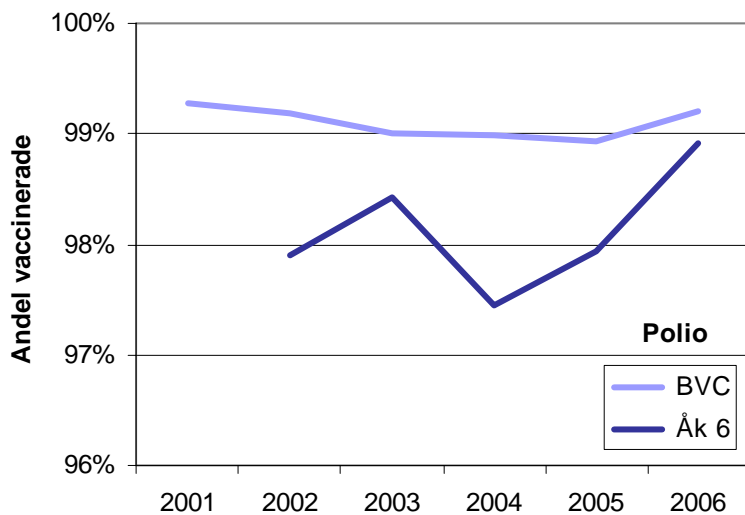
Barnvaccinationsprogrammet	1
Influensavaccinationer till ålderspensionärer	3
Glöm inte att akut sjuka patienter kan vara smittade	3
”Skitbra” djur	4

Barnvaccinationsprogrammet

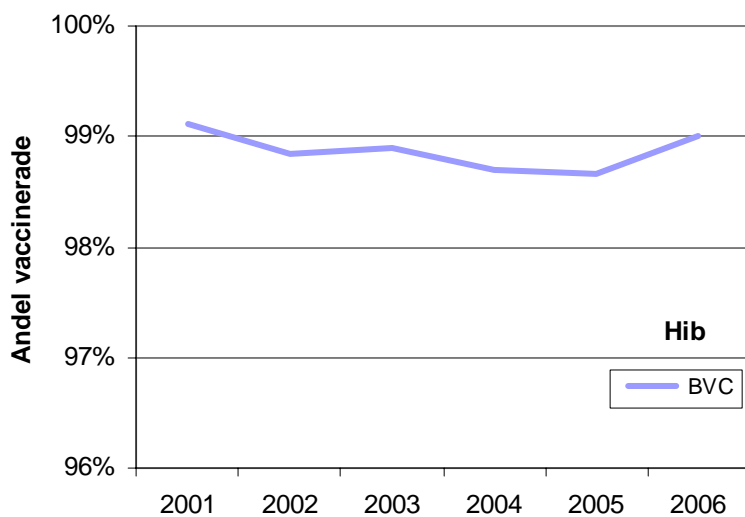
Mot bakgrund av aktuella epidemier med bland annat mässling i Tyskland och påssjuka i Österrike, är det extra roligt att få rapportera om en väl fungerande verksamhet och positiva trender. Vi har nu bra vaccinationstäckning för alla vacciner, utom möjligen MPR, i barnvaccinationsprogrammet, se figur 1 – 4 nedan. För MPR (mässling – påssjuka - röda hund) ser vi en utveckling åt rätt håll.

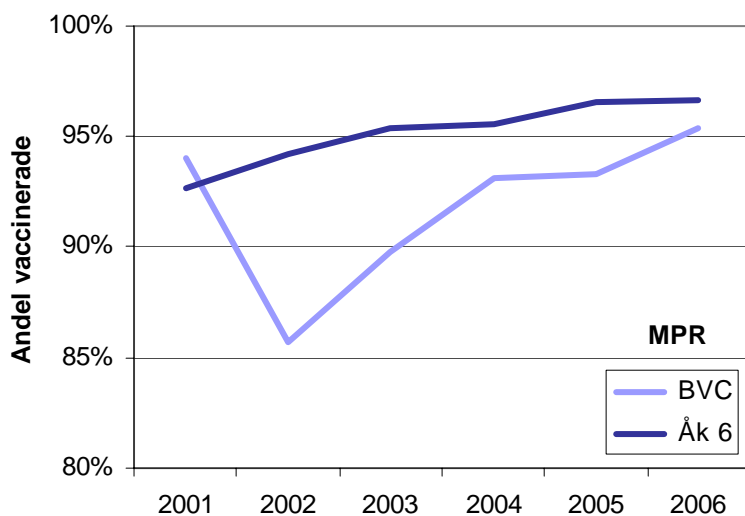
Figur 1. Fullständigt vaccinerade mot difteri, stelkramp och kikhosta (DTP) i Norrbotten – uppgifter från barnvårdscentraler (BVC) och skolsköterskor (Åk 6).

Figur 2. Fullständigt vaccinerade mot polio i Norrbotten – uppgifter från barnavårdscentraler (BVC) och skolhälsovård (Åk 6).

Figur 3. Fullständigt vaccinerade mot *Haemophilus influenzae* typ b (Hib) i Norrbotten – uppgifter från barnavårdscentraler (BVC).

Figur 4. Fullständigt vaccinerade mot mässling, påssjuka och röda hund (MPR) i Norrbotten – uppgifter från barnavårdscentraler (BVC) och skolhälsovård (Åk 6).

Influensavaccinationer till ålderspensionärer

Hösten 2003 vaccinerades 51 % av Sveriges ålderspensionärer mot influensa. I Norrbotten var vaccinationstäckningen 50 %, d v s ungefär som riksgenomsnittet. I höstas (2005) hade vaccinationstäckningen i riket ökat till 62 % men bara till 54 % i Norrbotten. Även om vi ser en viss ökning, har vi klart sackat efter i utvecklingen, 67 % av landstingen/regionerna har nu en högre vaccinationstäckning än i Norrbotten.

Medvetenheten om nyttan av en hög vaccinationstäckning bland Sveriges ålderspensionärer har ökat. Det beror sannolikt dels på att frågan uppmärksammats i media, men är också en följd av de subventioneringar av vaccinationer och det arbete med kampanjer som bedrivits i landstingen. På så sätt har vaccinationstäckningen bland ålderspensionärer i Sverige ökat från 50 % under hösten 2003 till 60 % under hösten 2005. Under hösten 2005 hade fyra landsting uppnått 70 % vaccinationstäckning. I Norrbotten har ökningen under samma period varit mycket blygsam, från 50 % till 54 %.

Varför har vi halkat efter, och vad kan vi göra för att bli bättre? Tre olika faktorer är väsentliga för en hög vaccinationstäckning: kostnaderna för den enskilde, information om nyttan med vaccinationen och om vaccinationserbjudandet samt inställningen bland hälso- och sjukvårdspersonalen. Det finns ingen anledning att förmoda att hälso- och sjukvårdspersonalen i Norrbotten skulle ha en negativ inställning till vaccinationsprogrammet. NLL är ju dessutom ett av de landsting som under hela perioden erbjudit avgiftsfri vaccination till de medicinska riskgrupperna, ålderspensionärerna inkluderade. När det gäller information till ålderspensionärerna kan vi dock bli bättre. I flera av de landsting som uppnått en högre vaccinationstäckning än vad vi gjort har man skickat en personligt adresserad information till samtliga ålderspensionärer i länet. Några av de vårdcentraler som uppnått bra resultat i Norrbotten har på eget initiativ tillskrivit ålderspensionärerna inom sina respektive upptagningsområden. Det vore både rättvist och rimligt om samtliga ålderspensionärer i Norrbotten fick en personligt adresserad information om nyttan med vaccinationen och om vaccinationserbjudandet, och därmed också samma förutsättningar att ta ställning till om man vill låta sig vaccineras eller inte. Vi hoppas därför att landstingsstyrelsen ska nappa på förslaget att årligen avsätta medel för personligt adresserad information till samtliga ålderspensionärer i Norrbotten.

På grund av större efterfrågan än förväntat uppstod vissa problem med leverans av influensavacciner förra året. I år har producenterna meddelat att vaccinet kommer att levereras först under vecka 44 d v s i månadsskiftet oktober-november. Vaccinationskampanjerna startar därför måndagen den 6 november över hela landet. Då influensatoppen sällan ses före julyår blir det ändå relativt gott om tid att vaccinera personer tillhörande riskgrupperna.

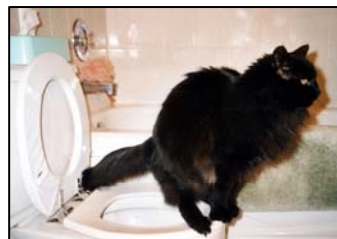
Glöm inte att akut sjuka patienter kan vara smittade

Vid några tillfällen under det senaste året har sjukvårdspersonal glömt bort det faktum att personer som söker akut vård kan vara bärare av allmänfarliga sjukdomar. Det är kanske både lätt gjort och mänskligt att glömma smittrisker i ett akut skede eller när patienterna av olika skäl har svårigheter att kommunicera (sänkt medvetande, konfusion, språksvårigheter, mm). Konsekvenserna av en sådan glömska kan dock bli tråkiga. Så snälla, följ de goda rutiner som finns, och ta prover för att utesluta smitta (hepatit, HIV, tuberkulos, multiresistenta bakterier, o s v) vid minsta misstanke.

”Skitbra” djur

Det är välkänt att sällskapsdjur kan vara bärare av smittsamma sjukdomar. Ibland blir människor smittade via kontakt med djurens avföring. Smittrisken är extra stor när man hanterar djurens avföring. Hundars avföring hanteras ofta med en plastpåse trädd över handen som skydd, men många skyddar sig sämre vid hantering av ”kattlådor”, fågelburar och terrarier för ödlor och ormar, mm. Visst vore det bra om våra sällskapsdjur skötte toalettbestyren på ett sätt så att vi slapp städa efter dem -- här två ”skitbra” exempel:

Ex 1. Det finns sedan något år tillbaka bra beskrivningar på hur man ska göra för att slippa ”kattlådan” och i stället få katten att använda den vanliga toaletten (t ex www.lechatsurlatoilette.com), se bilden.

Ex 2. Smittsamt kan också avslöja den glädjande nyheten för burfågelägare: det är möjligt att få kloka fåglar att bli rumsrena. Ett lysande exempel på detta är Ylva Sundkvists (divisionschef, division diagnostik NLL) australiensiska bergsparakit, Lasse. Lasse, se bilden, fick för 5 år sedan en ”toalettgren” fastsatt på utsidan av sin bur. Sedan dess har han alltid suttit på grenen när han utträttat sina behov.

Anders Österlund
smittskyddsläkare

Ingrid Hollsten
smittskyddssköterska

Inga-Lill Lundqvist
smittskyddssekreterare